

MĀTES ANATOMIJA

Izsaku pateicību tulkotājai **Gunitai Mežulei** par atbalstu šī konspekta tapšanā

FAKTI

- Tautu masa nodrošina lielu kaunuma lūpu apjomu un ir apgādāta ar bagātīgu venozo pinumu. Grūtniecības laikā šajos asinsvados bieži vien veidojas varikoze, jo īpaši jau dzemdējušām sievietēm, sakarā ar paaugstināto venozo spiedienu, ko rada pieaugošais dzemdes svars.
- Maksts priekšstelpā parasti ir novērojami seši atvērumi: urīnizvadkanāla, maksts, divi Bartolīni dziedzeru kanāli un dažkārt divi lielāko parauterālo dziedzeru kanāli jeb Skīna dziedzeri.
- Bartolīni dziedzeri atrodas uz iedomātas ciparnīcas cipariem 5 un 7.
- Jaunavības plēves atvēruma diametrs svārstās no kniepadatas galviņas lieluma līdz tādām, kurā iespējams ievietot vienu vai pat divus pirkstu galus. Nepārplēšama jaunavības plēve ir rets defekts, kura gadījumā maksts atvere ir pilnībā noslēgta, izraisot mensturālo asiņu uzkrāšanos.
- Grūtniecības laikā maksts sekretu daudzums ievērojami palielinās.
- Anālajā kanālā atrodas ar asinsvadiem bagātīgi apgādāti spilveni. Palielināta dzemde, pārmērīga spiešana un cietas fēces var palielināt vēnas šajos spilvenos un izraisīt hemoroīdus.
- Dzemde tiek raksturota kā bumbierveida orgāns - tā līdzinās saplacinātam bumbierim.
- Dzemdes daļas sašaurinājums atrodas starp iekšējo dzemdes kakla atveri un dobumu. Tam ir īpaši liela nozīme dzemdniecībā, jo tas veido dzemdes apakšējo segmentu grūtniecības laikā.
- Dzemdes lielāko daļu, izņemot dzemdes kaklu, veido muskuļi. Grūtniecība stimulē ievērojamu dzemdes augšanu sakarā ar muskuļu šķiedru hipertrofiju.
- Ja sievietei tiek veikts ķeizargrieziena, dzemdes kakla izskats pēc operācijas atspoguļo dzemdes kakla atvēršanās pakāpi pirms operācijas.
- Dzemdes kakla epitēlija saražotās gļotas grūtniecības laikā mainās. Tās kļūst biezas un izveido gļotu korķi endocervikālajā kanālā (dzemdes kakla iekšējā mutē).
- Agrīnā grūtniecības posmā palielinās asiņu pieplūdums dzemdes kaklā un tūska dzemdes kakla audos, kas izraisa zilganu dzemdes kakla krāsu un mīkstu dzemdes kakla konsistenci.
- Dzemdes iekšējā sienā ir salīdzinoši vairāk muskuļu nekā ārējos slāņos, un priekšējā un aizmugurējā sienā ir vairāk muskuļu nekā sānu sienās.
- Grūtniecības laikā dzemdes apaļā saite piedzīvo ievērojamu hipertrofiju un ievērojami palielinās garumā un diametrā.
- Dzemdes artērijas un vēnas tuvums urīnvadam ir nozīmīgs no ķirurģiskā viedokļa. Tuvā novietojuma dēļ urīnvadu iespējams traumēt.
- Grūtniecības laikā dzemdes asinsvadi ir ievērojami hipertrofēti.
- Vislielākais olvadu kontrakciju biežums un intensitāte tiek sasniegta olšūnas pārvietošanās laikā. Tiek uzskatīts, ka olvadu peristaltika ir ārkārtīgi nozīmīgs faktors olšūnas pārvietošanai.
- Grūtniecības laikā ir novērojama ievērojama iegurņa kaulu locītavu atslābināšanās, lai arī iemesls(-i) ir neskaidrs. Iespējams, tas notiek sakarā ar hormonālo stimulāciju.
- Tupus pozīcija var palielināt iegurņa atveres diametru (Russell, 1969, 1982).